

Sikkim Public Service Commission

**Main Written Examination for the Post of Assistant Professor for Sikkim
Institute of Higher Nyingma Studies under Education Department**

PAPER II

BUDDHIST ASTROLOGY

Time allowed: 3.00

Maximum Marks: 200

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Read the instructions carefully before answering the questions: -

- 1. IMMEDIATELY AFTER THE COMMENCEMENT OF THE EXAMINATION, YOU SHOULD CHECK THAT THIS BOOKLET DOES NOT HAVE ANY UNPRINTED, TORN OR MISSING PAGES OR ITEMS. IF SO, GET IT REPLACED BY A COMPLETE TEST BOOKLET.**
- 2. Please note that it is the candidate's responsibility to fill in the Roll Number carefully without any omission or discrepancy at the appropriate places in the ANSWER SHEET. Any omission/discrepancy will render the Answer Sheet liable for rejection.**
- 3. Do not write anything else on the Answer Sheet except the required information.**
- 4. This Paper is divided into Part I, Part II and Part III. All the parts are compulsory.**
- 5. The total marks for this paper is 200.**
- 6. After you have completed filling in all your responses on the Answer Sheet and the examination has concluded, you should hand over the Answer Sheet to the Invigilator only. You are permitted to take with you the Test Booklet.**

DO NOT OPEN THIS TEST BOOKLET UNTIL YOU ARE ASKED TO DO SO

SUBJECT:

BUDDHIST ASTROLOGY (ཕྱི་ལོ་ལྟར་།)

Time: 3 hours

200 Marks

PART I BUDDHIST ASTROLOGY (ཕྱི་ལོ་ལྟར་།)

100 Marks

༡༽ གཤམ་གསལ་འདྲི་བ་བདུན་ལས་ལྔ་ལ་ལན་གྱིས། འདྲི་བ་རེར་ ༡༠ རེ་ཡོད། 5x10= 50 Marks

- ༡ རབ་བྱུང་བརྒྱ་བདུན། ས་ཁྱི་གནམ་ལོ། ས་ག་རྒྱ་བའི་ཉ། ཕྱི་རྫོ་ལྷག་ཚོང་བྱེད་དང་བཞིའི་ཚོག་ལོ་ལམས་གང་འཁེལ་སྒོར་ད།
- ༢ འབྱུང་ཕྱི་ལོ་ལྟར་ལྷ་སྐར་ཁ་བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་བ་དབྱ། གཟའ་བརྒྱད། ལོ་རྟགས་བརྱེས་བཅས་སྤེལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།
- ༣ ཞི་དལ་དྲག་རྒྱུ་ལེས་པ་དེའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་ནམ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་བོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་རིག་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་གོ་བ་དེའི་ལམ་ནས་ཞོལ་དེ་ཅིག
- ༤ རྒྱ་རྒྱུང་དང་ཉི་རྒྱུང་གཉིས་པོ་ཕྱི་ལོ་རིག་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་སྐབས་ཞིག་གིས།
- ༥ དབྱུངས་འཆར་ལྷགས་ཀྱི་བག་མའི་ཕྱི་ལོ་ལྟར་ཞིག་ལ་བཟའ་གསལ་སྤྱིས་པ་ལོ་ ༢༡ བསྟན་འཛིན་དོ་རྗེ་དང་། ལུང་མེད་ལོ་ ༣༠ སྒྲོལ་མ་མཚོ་མོ་གཉིས་ལ་སྒོར་ད།
- ༦ བན་ཚུན་ཚེན་པོའི་འཁོར་ལོ་དེ་རྒྱ་གར་དབྱུངས་སྤྱི་བྱས་ཏེ་ལོ་འདྲིའི་བདེ་སྤྱི་ལྷག་ལྷན་སྟོན་གྱིས།
- ༧ དབྱུངས་འཆར་ཤེས་མེད་ཆར་ཕྱི་ལོ་རི་ཅམ་བསྟན་ཡོད། དེ་དག་ལས་ཁྱེད་ཀྱིས་འཐད་བཞེས་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་འདྲི་ལོའི་ཆར་ཕྱི་ལོ་རིག་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་དེ་སྤྱིར་དཔེ་བྱས་ཏེ་སྒོར་ད།

༢༽ གཤམ་གསལ་འདྲི་བ་ལྔ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་གྱིས། འདྲི་བ་རེར་ ༡༠ རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

- ༡ རྣམ་འགྲེལ་གསལ་ཤིང་སྟོན་ལ་གོ་ལའི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་དེ་ཅམ་བྱུང་ཡོད། གོ་ལ་རེ་རེའི་མིང་དང་། མཚན་པ་པོ། གོ་ལའི་ལུང་ཚོས་སྟན་མིན་གང་ཡོད་ཀྱིས།
- ༢ ཉི་མའི་འགྲོས་ཚད་དེར་གོ་ཚན་རིག་དང་མཐུན་ནམ་མི་མཐུན། ཁྱེད་ལ་ཉི་མའི་འགྲོས་ཚད་གསལ་བཞེས་ཀྱི་གསལ་ཤིག་ཞེས་བཀའ་བསྒོས་ཚེ། རི་ལྟར་སྤྱི་གདམས་སམ། དེའི་སྒོར་འགྲེལ་བཤད་གྱིས།
- ༣ དབྱུངས་འཆར་གྱི་འབྲས་བུ་བཤད་སྟབས་མི་ལས་གྱིས་དཔེ་གང་ལ་བཞག་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་དཔེ་དེ་ཚོར་གྱི་ཡིད་ལ་འཐད་མིན་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་གྱིས།

- ༤ འབྲུང་ཅིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་དཀར་ནག་འདེམ་མ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་བདེ་སྤྱད་གི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་འགྲེལ་རྩོམ་དེར་བྱེད་ཀྱིས་མཐའ་དཔྱོད་ཅིག་བྲིས།
- ༥ དུས་འཁོར་ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་ཅིས་གཞི་བཟུང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་ཆེན་ཁག་གི་ལོ་ཚིགས་རྣམས་ཆོས་དང་། གནས་བརྟན་སྡེ་བ། དེ་བཞིན་ཉེ་སྟོན་ལོ་ངོ་འགའི་སྟོན་དུ་ལུསྲིའི་གནས་སུ་གནང་ཇུས་རྟོག་ཞིབ་བསམ་བསྟན་གསུང་བའི་སྟོན་བའི་འདས་ལོ་ངོ་ལོ་ཚིགས་རྣམས་ལ་མཐའ་དཔྱོད་བྲིས།

གཤམ་གསལ་བྲི་བ་རྣམས་ལ་ལན་བྲིས། གྲི་བ་རེར་ ༩ རེ་ཡོད། 10x2= 20 Marks

- ༡ རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན། ས་ཁྱི་གནམ་ལོ། ལོ་རྟགས་མེ་སྲེལ་གྱི་ལྷུང་རྟེན་སྟེ་བ་གང་ཡིན།
- ༢ གནམ་སྐོ་དང་ས་སྐོ་གཉིས་ལོ་གང་དང་གང་ལ་བརྟག་དགོས་སམ།
- ༣ རིལ་བོ་དང་ཆ་གསུམ་གཉིས་ལོ་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན། ས་ཁྱི་གནམ་ལོ། ས་གཞུ་བ་ལ་སྐོར་ད།
- ༤ གཟའ་རགས་ཉི་རགས་ཞེས་བ་དེ་གང་ལ་གོ་དགོས་སམ།
- ༥ དུས་ཞབས་བ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཞེས་བ་སྤྱད་དང་སྤྱད་ལ་གོ་དགོས་སམ།
- ༦ བརྗེན་སྤྱུ་བྱི་དང་། མཁས་གྲུབ་ལོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ། ལུག་བ་སྤྱུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཀྱི་འཇུག་ལོ་བྲིས།
- ༧ ཀུན་གཟིགས་དབྱེད་འཆར་ཆེན་མོ་ལེ་ལ་གྱི་མེ་ལོང་འདི་ཉིད་མཛད་བ་ལོ་གང་གིས་དབྱེད་གྲངས་གང་ལ་བཅུ་མས་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཚོམ་བསྟུལ་ཞུ་མཁན་སྤྱི་ཡིན་བཅས་བྲིས།
- ༨ རིགས་གསུམ་འཁོར་ལོ་ཞེས་བ་དེས་གནད་དོན་གང་དང་གང་ལ་བརྟག་བ་བྱ་དགོས་སམ།
- ༩ ཉི་ལྗོན་འཁོར་ལོ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྐོར་གཏོང་གནང་མཁན་སྤྱད་དཔེ་དཔེ་གང་གི་ནང་དུ་གསལ་ཡོད།
- ༡༠ རབ་བྱུང་ཅིས་རྩོམ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཅིས་བཞིན་བ་དེ་དང་གཞན་དེ་གང་ཞེས་སྟོན་དང་ལོ་གྲངས་ཇི་ཅུ་ཁྱད་བར་ཡོད་དམ།

PART II TIBETAN GRAMMER & POETRY (སྤྱི་མ་ཚུ་བ། རྟགས་འཇུག་དང་སྟོན་དག) 50 Marks

གཤམ་གསལ་བྲི་བ་ལྷ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་བྲིས། གྲི་བ་རེར་ ༡༠ རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

- ༡ བྱ་བྱེད་ཐ་དང་བ་དང་མི་དང་བའི་སྐོར་རྒྱས་བར་བྲིས།
- ༢ སྟོན་འཇུག་གི་འཇུག་བ་བཞི་ཁ་གསལ་མདོར་བསྟུས་ཤིག་བྲིས།
- ༣ བདག་གཞན་དུས་གསུམ་གྱི་གོ་དོན་བྲིས།
- ༤ རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱུ་གྱི་དབྱེ་བ་ཇི་ཡོད་ཁ་གསལ་བྲིས།

༤ ལྷན་ལྷན་དང་རྗེས་འཁྲིད་གཉེས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་དབེར་བརྗོད་རེ་བྲིས།

ཁ༽ གཤམ་གསལ་ཅི་བ་གསུམ་ལས་གཉེས་ལ་ལན་བྲིས། ཅི་བ་རེར་ཨང་ ༥ རེ་ཡོད། 2x5= 10 Marks

༡ རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་བ་དང་རྗེས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཁྲད་པར་གསལ་བར་བྲིས།

༢ ལྷན་དབྱེ་གཉེས་བ་དང་བཞི་གཉེས་ཀྱི་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྲད་པར་ཁ་གསལ་བྲིས།

༣ ལྷན་དག་མེ་ལོང་མའི་རྒྱན་གྱི་ནང་བོད་སྐད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མི་མཁོ་འདྲ་ཡོད་མེད་དུསྟེ།

ག༽ གཤམ་གསལ་ཅི་བ་ལྔ་ལ་ལན་བྲིས། ཅི་བ་རེར་ཨང་ ༢ རེ་ཡོད། 5x2= 10 Marks

༡ སི་དུ་འགྲེལ་ཆེན་དང་རྩོམ་པ་པོ་གཉེས་ཀྱི་མཚན་ཆ་ཚང་བྲིས།

༢ མཚན་སྤྱོད་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ནང་གསེས་གསུམ་གྱི་དབེར་བརྗོད་རེ་བྲིས།

༣ ཞི་སྐྱོད་གར་བ་དང་བཞན་པར་འཇུག་པའི་དབེར་བརྗོད་རེ་བྲིས།

༤ བེས་བརྗོད་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་བྲིས།

༥ འགོག་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་བྲིས།

PART III BUDDHIST RELIGIOUS HISTORY (རྒྱལ་རབས།) 50 Marks

ག༽ གཤམ་གསལ་ཅི་བ་ལྔ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་བྲིས། ཅི་བ་རེར་ཨང་ ༡༠ རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

༡༽ བོད་དུ་བེ་མ་ལས་མན་དག་སྤྱིང་ཉིག་དང་། བེ་རོས་སེམས་སྤྱོགས་དར་མཚན་རྣམས་བྲིས།

༢༽ བར་དར་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་གཞུགས་ལ་བབས་རྣམས་གོ་བདེ་སྤྱིང་བརྟམ་བྲིས།

༣༽ ཡར་རྗེ་ཨོ་རྒྱན་གྱིང་པའི་གཉེར་ཚོས་ཀྱི་རོ་སྤྱོད་དང་གལ་གནད་བྲིས།

༤༽ ཨོ་རྒྱན་བརྒྱ་གྱིང་བས་འབྲས་ལྗོངས། འབྲུག་མོན་བཅས་ཀྱི་ས་ཁུལ་སྤྱོགས་སུ་སྤྱོད་ཉིང་པའི་བསྟན་པ་སྤེལ་བའི་མཚན་པ་བྲིས།

༥༽ སྤམ་ཡུལ་འབྲས་མོ་ལྗོངས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལུགས་གཉེས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཐོག་མ་ཚོས་རྒྱལ་ལུན་ཚོགས་རྣམས་རྒྱལ་གྱི་གཞུང་དང་མཚན་རྗེས་གཙོ་བུས་བྲིས།

17) གཤམ་གསལ་གྱི་བ་གསུམ་ལས་གཉིས་ལ་ལན་གྱིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༥ རེ་ཡོད། 2x5= 10 Marks

1) ཉར་ན་ཐའི་རྒྱ་གར་ཚོས་འབྲུང་སོགས་བོད་ཀྱི་ཚོས་འབྲུང་དེ་བ་ཐེར་ཁག་ཏུ་བཀའ་བསྟུ་རིམ་བ་གསུམ་ཇི་ལྟར་
མཛད་ཚུལ་དང་། འཕགས་བ་གནས་བརྟན་གྱི་བའི་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་བསྟུ་མཛད་ཚུལ་བཤད་བ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་
བའི་ཁྱད་བར་ཡོད་མེད་དང་། ཡོད་ན། མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས།

2) རྒྱལ་པོ་ཇི་ཁང་སྤོང་དུ་མཐུ་ཡོ་གའི་རྒྱུད་འབབ་བ་དང་། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཨ་བུ་ཡོ་གའི་རྒྱུད་རྣམས་
སིང་ལ་ནས་བྱུང་བ་བཤད་བ་དང་། སློབ་དཔོན་བརྗེས་རྒྱལ་པོ་ཇི་ཁང་ལའང་གསན་ནོ་ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་
ན། ཇོགས་བ་ཚེན་པོའི་རྒྱུད་དང་བཤད་སྟབས་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་དཔོན་བརྗེས་སྟུ་ཐའི་སྟུ་དུས་ཉེ། རྒྱ་པོ་བརྒྱ་ཐག་
བརྒྱུད་བའི་ནང་ཐོག་མར་དར་བར་བཞེད་བ་ཡིན་ནམ།

3) ལྷ་དབང་གཡུལ་རྒྱལ་སོགས་ཚོས་འབྲུང་ཁག་ཏུ། ཁྱི་རལ་གྱི་སྟུ་དུས་སུ། ཡབ་མེས་ཀྱི་དུས་སུ་བསྐྱུར་བའི་
གསུང་རབ་ལལ་ཆེར་སྐྱད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་བབ། ཞེས་གསུངས། འདིར་སྐྱད་གསར་བཅད་ཀྱི་གོ་དོན་
བདེ་རྒྱུང་གོ་དཀའ་བའི་རིགས་རྣམས་བདེ་གསར་གོ་བདེ་བར་བརྗེས་བ་ལ་ཐེར་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་གོ་དོན་
གཞན་ཡོད་དམ། གལ་ཉེ་དང་བོ་དེ་ཡིན་ན་ཡབ་དང་མེས་པོ་སྟེ། མི་ཐོག་རེ་གཉིས་སྟོན་གྱི་བདེ་ཆད་མིང་ཆོག་
རྣམས་སྟེས་ཁྱི་རལ་སྐབས་བདེ་རྒྱུང་གོ་དཀའ་བ་ཇི་ལྟར་ཆགས་བ་སྟིད་དམ། དེའི་སྟོར་ཁྱེད་རང་གི་བསམ་ཚུལ་
གྱིས།

18) གཤམ་གསལ་གྱི་བ་ལྔ་ལ་ལན་གྱིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༢ རེ་ཡོད། 5x2= 10 Marks

1) སྐས་ལུལ་འབྲས་མོ་ལྗོངས་སུ་གནས་སྟོན་བྱེད་བའི་མི་སྡེ་ཐོག་མའི་རིགས་དུས་སོགས་གང་ཡིན་སྟོར་གྱིས།

2) འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་རབས་དྲུངས་ཤེས་མེ་ལོང་སུས་མཛད་བ་དང་གྱིས་བའི་ལོ་ཆོགས་གྱིས།

3) ལྷ་འབྱུར་རང་རྒྱུད་ནང་རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་གྱིས།

4) ལྷ་བའི་དགོ་འདུན་གྱི་བ་བཙོ་བརྒྱུད་གྱིས་འགོ་དུས་ནམ་ནས་རྒྱགས་བ་ཡིན་ནམ།

5) འབྲས་མོ་ལྗོངས་ཀྱི་གཙུག་ལོན་རྣལ་འབྱོར་མཆེད་བཞིའི་མཚན་དང་ལོ་ཆོགས་གྱིས།